

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1817
Ημερομ. Κατάθεσης: 11/12/2025



ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2025

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΘΕΜΑ: Θεσμοθέτηση αντισταθμιστικών οφελών από τη ΔΕΗ προς τον Δήμο Βέροιας και την Τοπική Κοινότητα Σφηκιάς για το έργο αντλησιοταμίευσης στον ταμιευτήρα ΥΗΣ Σφηκιάς της Δημοτικής Ενότητας Μακεδονίδος του Δήμου Βέροιας

Κύριοι Υπουργοί,

Στην Τοπική Κοινότητα Σφηκιάς της Δημοτικής Ενότητας Μακεδονίδος του Δήμου Βέροιας προγραμματίζεται η κατασκευή έργου αντλησιοταμίευσης μέγιστης ισχύος έγχυσης 467 MW και μέγιστης απορρόφησης 441 MW στη θέση «Ταμιευτήρας ΥΗΣ Σφηκιάς (Μπράβας)», το οποίο θα κατασκευαστεί από τη ΔΕΗ Α.Ε. Η περιοχή ήδη φιλοξενεί υδροηλεκτρικό σταθμό από το 1985–1986, για την κατασκευή του οποίου πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένες απαλλοτριώσεις εύφορων αγροτικών εκτάσεων και παραχωρήσεις δημόσιων δασοβοσκοτόπων. Οι προηγούμενες απαλλοτριώσεις και η λειτουργία της τεχνικής λίμνης στον Αλιάκμονα οδήγησαν σε μείωση της καλλιεργήσιμης γης της Σφηκιάς κατά περίπου 30%, ενώ οι περιορισμοί χρήσης γης κάτω από τις γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας επιβάρυναν περαιτέρω την αγροτική δραστηριότητα.

Με το νέο υπό μελέτη έργο προβλέπεται η απαλλοτρίωση περίπου 500 στρεμμάτων καλλιεργήσιμης γης και 150 στρεμμάτων χερσολιβαδικών εκτάσεων, οδηγώντας σε σωρευτική μείωση της αγροτικής γης κατά πάνω από 40%. Η νέα τεχνική λίμνη θα δημιουργηθεί σε υψόμετρο παρόμοιο με τα υπολειπόμενα χωράφια και σε άμεση γειτνίαση με τα αγροκτήματα, γεγονός που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τις καλλιέργειες κηπευτικών, καπνών και δένδρων λόγω μεταβολών στη μικροκλιματική κατάσταση και στην υγρασία. Παράλληλα, η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων δεν περιλαμβάνει συγκριτικά στοιχεία βροχοπτώσεων, χιονοπτώσεων και υγρασίας από μετεωρολογικούς σταθμούς που βρίσκονται εγγύτερα στην περιοχή, όπως τα Ριζώματα και ο Βελβενδός Κοζάνης, γεγονός που καθιστά την αξιολόγηση των επιπτώσεων ατελή.

Με την υπ' αριθμ. 5/2024 ομόφωνη απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Σφηκιάς, οι κάτοικοι εκφράζουν σοβαρές περιβαλλοντικές επιφυλάξεις και ζητούν, πέραν αυτών, τη ρητή, έγγραφη και θεσμοθετημένη κατοχύρωση συγκεκριμένων αντισταθμιστικών οφελών, τα οποία μέχρι σήμερα δεν έχουν αποδοθεί στην Τοπική Κοινότητα, σε αντίθεση με όσα ισχύουν για άλλες μορφές ΑΠΕ. Η ίδια ομόφωνη απόφαση καθορίζει ότι τα αιτούμενα αντισταθμιστικά οφέλη περιλαμβάνουν την καταβολή ικανοποιητικών αποζημιώσεων για τις απαλλοτριούμενες εκτάσεις, την επιδότηση των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας των κατοίκων με τα ίδια ποσοστά που ισχύουν για άλλες ΑΠΕ και μικρά υδροηλεκτρικά έργα, την επαναφορά και θεσμοθέτηση του κριτηρίου της εντοπιότητας για τις προσλήψεις προσωπικού κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου, με σαφή προτεραιότητα στους κατοίκους της Σφηκιάς, της ευρύτερης Δημοτικής Ενότητας Μακεδονίδος και, ελλείψει αυτού, από το σύνολο του Δήμου Βέροιας, την παροχή δωρεάν ή επιδοτούμενης ηλεκτρικής ενέργειας για τα αντλιοστάσια άρδευσης, τη δυνατότητα άντλησης και χρήσης νερού από τον ταμιευτήρα για την άρδευση της ευρύτερης περιοχής της Σφηκιάς και των Ριζωμάτων, την κατασκευή έργων ανάπλασης του οικισμού Σφηκιάς με δαπάνες της ΔΕΗ, την παροχή προτεραιότητας στους κατοίκους για άδειες εγκατάστασης φωτοβολταϊκών πάρκων ή ειδικές εξαιρέσεις για όσους πλήττονται άμεσα από τη χωροθέτηση της δεξαμενής, την κατασκευή νέων δικτύων άρδευσης για τα υπολειπόμενα χωράφια ώστε να διατηρηθεί η αρδευσιμότητά τους και την οικονομική κάλυψη του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας για τα αντλιοστάσια και τα δίκτυα άρδευσης.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Βέροιας εξέφρασε ομόφωνα τη σύμφωνη γνώμη του υπέρ της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης θεσμοθέτησης των προαναφερόμενων αντισταθμιστικών οφελών, επισημαίνοντας ότι οποιαδήποτε έναρξη κατασκευαστικών εργασιών χωρίς ρητή, δεσμευτική και έγγραφη κατοχύρωσή τους θα επέφερε σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Η περιοχή της Σφηκιάς, ως ορεινή και δημογραφικά

επιβαρυμένη περιοχή, εμφανίζει ήδη φθίνουσα πληθυσμιακή τάση, γεγονός που καθιστά απολύτως αναγκαία τη λήψη ειδικών μέτρων στήριξης μέσω ουσιαστικών και διαχρονικών ανταποδοτικών παροχών.

Παράλληλα, το υπό σχεδιασμό έργο υπερβαίνει τα στενά γεωγραφικά όρια της Τοπικής Κοινότητας Σφηκιάς και επηρεάζει συνολικά την ορεινή περιοχή των Πιερίων, τόσο σε περιβαλλοντικό όσο και σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο. Για τον λόγο αυτό, τα προβλεπόμενα αντισταθμιστικά οφέλη οφείλουν να σχεδιαστούν με ευρύτερη αναπτυξιακή στόχευση, ώστε να ενισχύουν ουσιαστικά και τις λοιπές ορεινές κοινότητες, να συμβάλλουν στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής του συνόλου της περιοχής των Πιερίων.

Κατόπιν αυτών, ερωτάσθε κ.κ. Υπουργοί

- 1. Προτίθεστε να επιβάλλετε στη ΔΕΗ τη θεσμοθέτηση και έγγραφη δέσμευση όλων των αναφερόμενων αντισταθμιστικών οφελών πριν από την έναρξη των εργασιών;**
- 2. Με ποιον τρόπο προτίθεστε να διασφαλίσετε την πλήρη προστασία της καλλιεργήσιμης γης και της αγροτικής δραστηριότητας στην περιοχή της Τοπικής Κοινότητας Σφηκιάς;**
- 3. Πώς θα διασφαλίσετε την ισότιμη και δίκαιη αποζημίωση των κατοίκων για τις απαλλοτριούμενες εκτάσεις και τις συνοδές επιβαρύνσεις του έργου;**
- 4. Με ποιες διαδικασίες και κριτήρια θα εξασφαλιστεί η επιδότηση των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας των κατοίκων;**
- 5. Θα διασφαλίσετε την προτεραιότητα στην τοπική απασχόληση κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας του έργου;**
- 6. Με ποιους μηχανισμούς θα εξασφαλιστεί η ασφαλής λειτουργία των αρδευτικών δικτύων και των συνοδών υποδομών καθώς και η αποκατάσταση βλαβών που θα προκληθούν από το έργο στο υφιστάμενο αρδευτικό δίκτυο;**
- 7. Προτίθεται η Πολιτεία να κατοχυρώσει θεσμικά τη δυνατότητα χρήσης του νερού του ταμιευτήρα για την άρδευση της ευρύτερης περιοχής της Σφηκιάς και των Ριζωμάτων; Σε περίπτωση μειωμένων αποθεμάτων νερού, πώς θα εξασφαλίσετε την επαρκή άρδευση του κάμπου;**
- 8. Ποιοι έλεγχοι και ποιοι μηχανισμοί εποπτείας θα διασφαλίσουν τη συμμόρφωση της ΔΕΗ με όλες τις δεσμεύσεις καθ' όλη τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας**

του έργου, ώστε να διατηρηθεί η κοινωνική και οικονομική συνοχή της κοινότητας Σφηκιάς;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Μανώλης Χριστοδουλάκης

Μανόλης Χνάρης